

Sessió Autogestionada

“SITACIÓ ACTUAL DE LA PRODUCCIÓ ECOLÒGICA D'ARRÒS AL DELTA DE L'EBRE”

Localització: Comunitat de Regants del marge Esquerra. Deltebre, 7 de Març de 2022.

La sessió autogestionada ha estat organitzada per la empresa de serveis AGROSERVEIS.CAT SL. i van assistir **44 participants** representant el sector arrosser de Catalunya. Hi havia representació de les següents entitats:

- Departament d'Acció climàtica, Alimentació i Agenda rural (Secció de Sanitat Vegetal)
- Parc Natural del Delta de l'Ebre
- SEO Bird life (Conservació de la natura i productors ECO)
- Universitat de Barcelona
- IRTA
- PRODELTA (Agrupació d'arrossers del Delta de l'Ebre)
- Cooperativa d'Arrossaires del Delta de l'Ebre
- Nomen foods
- Cooperativa de la Camara Arrosera del Montsià
- Comunitat de regants del marge esquerra
- Comunitat de regants del marge dret
- Associació de Defensa Vegetal (ADV Delta)
- Unió de pagesos
- ECO-Castells (Productors d'arròs eco)
- Ebrecultius (distribuidor de fitosanitaris)
- Agrodelta (distribuidor de fitosanitaris)
- CERTIS (empresa de fitosanitaris)
- Agricultors - arrossers
- Agroserveis.cat (promotors de la jornada i empresa de recerca aplicada (I+D))

La durada de la sessió va ser de 3 hores, en la primera part es va explicar el procés de participació i com ha d'enriquir el Pla d'Acció pel Desenvolupament de la Producció Ecològica a Catalunya.

En la **primera part** es van elaborar 3 qüestionaris segmentats en els diferents blocs, en cadascun d'ells hi havia qüestions que els 44 participants van valorar en una escala d'importància (1-2-3-4-5). Amb l'objectiu d'identificar aquells aspectes més importants o de major rellevància per la producció ecològica d'arròs a CAT.

- Bloc I (Agricultor – Productor – Medi ambiental)
- Bloc II (Indústria – Comerç – Consumidor)
- Bloc III (Educació – Recerca)

La diagnosi d'aquestes respostes va facilitar la identificació de les principals problemàtiques:

AGRONÒMIC- PRODUCTOR- MEDIAMBIENTAL	RETORN	1	2	3	4	5	TOTAL PUNTAUJO
1	Com creus que és d'important la producció ecològica d'aliments per la societat?		8	18	9	9	151
2	Com creus que és d'important la producció ecològica d'arròs pel futur del Delta?		7	13	13	9	150
3	Com creus que és d'important la producció ecològica d'arròs pel futur del sector arrosser?	2	10	14	7	10	142
4	És important tenir consciència ambiental per fer agricultura ecològica?		8	6	17	12	162
5	Consideres que la producció ecològica d'arròs és un gran repte per les dificultats agronòmiques del cultiu?		5	5	13	20	177
6	És un fre la normativa per la certificació ECO a nivell europeu, obligacions i restriccions?	3	7	14	14	5	140
7	Consideres un fre, la incompatibilitat del convencional amb l'ECO dintre de la mateixa explotació?	4	3	8	15	15	169
8	Si la rendibilitat econòmica de les explotacions d'arròs ECO no està qüestionada, facilitaria el creixement de la PE?	1	5	6	18	13	166
9	La baixa rendibilitat i les dificultats de la producció convencional, són una oportunitat pel creixement de la producció ECO a CAT els propers anys?	2	8	10	15	8	148
10	És necessari reforçar la figura de la pagesia com un actor clau dintre de la societat i la ecologia?		1	6	16	20	184
11	És important el relleu generacional dels joves agricultors/res que s'incorporen a les explotacions pel futur de la PE?	1	1	6	24	22	227
12	Les zones humides on es cultiva l'arròs estan associades a ecosistemes fràgils amb una alta biodiversitat que cal preservar		2	5	21	17	188
13	La biodiversitat dels arrossars és un valor que caldria transmetre i conscienciar a la societat de la seva importància		2	2	14	25	191
14	La producció ECO és una oportunitat per al sector per promoure la sostenibilitat ambiental, social i econòmica	2	5	11	12	13	158
15	La producció ECO és una oportunitat per millorar aspectes com: qualitat de l'aigua, conservació dels sòls, serveis ecosistèmics per la societat	1	6	8	13	16	169
16	Hem de buscar la rendibilitat de les explotacions ECO amb altes produccions?	5	9	13	12	6	140
17	Hem de buscar la rendibilitat de les explotacions ECO amb criteris de valor afegit (medi ambientals, socials i paisatge)?	1	3	8	21	9	160
18	L'arròs convencional és poc sostenible social, econòmic i ambientalment. La producció ECO promourà el canvi de paradigma?	9	9	14	8	3	116

INDÚSTRIA- COMERÇ- CONSUMIDOR	RETORN	1	2	3	4	5	TOTAL PUNTAUJO
1	Els conceptes: producció ecològica, producció sostenible, producció integrada, productes naturals. Confonen al consumidor?		2	3	15	18	163
2	Vincular emocionalment el consumidor al producte final (arròs ECO) i a l'entorn on es dona, ajudaria a potenciar-lo?	1	4	8	13	13	150
3	L'economia circular amb l'ús dels sub-productes (clofa, segó, palla), promouria la producció ECO?	2	11	11	11	3	116
4	La producció d'arròs ECO perd valor sense l'acompanyament de polítiques de consum responsable	2	4	7	19	6	137
5	Els valors de la producció ECO entren en contradicció quant el producte és d'importació?	1	6	5	8	17	145
6	La infraestructura (secadora, molí...) destinada a la producció ECO és una limitació pel creixement d'aquest sector?	2	7	8	17	5	133
7	Creus que el segell ECO garanteix bones pràctiques i sostenibilitat del producte?	2	6	7	16	7	134
8	Veus important incloure a l'etiquetatge aspectes com: gestió de l'aigua, petjada de carboni, condicions laborals, proximitat del producte....	4	3	9	15	7	132
9	Ajudaria a la venda del producte ECO, posar en valor aspectes com: fixació de població al territori, biodiversitat, sobirania alimentària....	3	8	10	13	4	121

RECERCA - EDUCACIÓ	RETORN	1	2	3	4	5	TOTAL PUNTAJÓ
1	Creus que la investigació està poc valorada i és una font de coneixement que enriquiria el sector cap a un canvi de model de producció		5	12	16	10	160
2	Creus que es destinen prous recursos econòmics a la investigació i recerca aplicada (I+D) per produir arròs ECO a Catalunya	11	15	8	6	4	109
3	La investigació aplicada en PE d'arròs hauria de ser permanent al llarg del temps?		7	5	20	11	164
4	La transferència de coneixement en temes mediambientals és essencial per la producció ECO	1	3	9	15	16	174
5	És un factor limitant per l'expansió de la PE, la falta de tècnics/es qualificats i amb experiència	2	4	10	17	10	158
6	Consideres més important l'assessorament tècnic en PE que en Producció convencional	8	7	12	6	10	132
7	Creus que es necessiten més eines per solucionar les problemàtiques de la PE (Fitosanitaris, maquinària adequada...)			8	14	21	185
8	El paper de la dona en llocs de decisió, pot afavorir una major expansió i consolidació de la PE a CAT?	6	8	13	10	7	136
9	La societat està sensibilitzada de les implicacions sobre la salut i el benestar que comporta la producció ECO	3	22	11	5	1	105
10	Creus necessària una formació reglada/especialització d'arròs ECO a les escoles de capacitat agrícola o universitats	1	4	9	17	12	164

En la **segona part** es va realitzar un llistat de propostes i accions concretes per tal de donar resposta a les necessitats del sector de l'arròs. Amb una clara component cap al sistema de producció ecològica, però considerant tots els beneficis en termes de sostenibilitat que son extrapolables a les explotacions d'arròs convencionals, que a dia d'avui representen el 99,5% dels arrossars del Delta.

Aquestes propostes van ser formulades pels assistents i van enriquir molt l'objectiu final de la sessió autogestionada per tal de fer arribar als tècnics de la Generalitat, les necessitats prioritàries del sector arrosser de Catalunya, contemplant tots els actors i els diferents punts de vista.

A continuació es mostren les propostes consensuades en la sessió autogestionada:

BLOC I_ Agronòmic – Productor – Medi Ambiental

1. Més suport econòmic del període de transició del cultiu convencional a PE en les primes de recolzament en el període de transició (300 €/ha) i incrementar la compensació econòmica per les mermes de producció, l'ajut per fer PE està en un paquet de les mesures agro-ambientals i representa un 300 €/ha. Aquest ajut hauria de ser major (Administració, Indústria)
2. Una visió més comprensiva i coherent dels productors ecològics, a l'hora d'interpretar la normativa. Que no s'apliquin les mateixes penalitzacions per tenir el camp massa brut de males herbes degut al sistema de cultiu. La PAC penalitza per que hi ha massa mmhh. Un altre exemple, son els danys cinegètics de les aus, ja actualment es compensa amb llavor per poder ressemar i la ressema en un camp ECO no és fàcil, per que les males herbes ja han emergit.
3. La normativa europea que regula la PE, es considera massa restrictiva en el nitrogen que es pot aplicar procedent de dejeccions ramaderes. 170 UFN/ha aquesta limitació és massa estricta.
4. No hi ha un lloc on identificar els productes i estratègies autoritzades en PE. En producció convencional hi ha la web del Ministerio on es poden consultar els productes registrats. Crear una web o plataforma, per tal de poder accedir d'una manera fàcil i còmode i trobar una informació fiable i organitzada per part del CCPAE.

5. Els costos econòmics de registrar un producte per agricultura ecològica son els mateixos que per registrar-lo en convencional. El retorn de les despeses que tenen les empreses que registren un producte en ECO, és inferior que en els productes convencionals per que hi ha menys superfície i menys quota de mercat.
6. Destinar més recursos econòmics al CCPAE per tal que sigui una eina àgil i potent. Actualment, quant fas una consulta tècnica triguen molt a contestar i a vegades ni ells mateixos tenen clar la normativa i reglamentacions. Això crea molta confusió i inseguretats.
7. Unificar criteris del CCPAE amb altres comunitats autònomes i posar les coses fàcils i en igualtat de condicions entre comunitats. A CAT la normativa és més restrictiva i posa més impediments. Millora alineació de la normativa entre comunitats.
8. L'administració pública ajuda econòmicament als agricultors ECO que estan dintre de espais de conservació, com la XARXA NATURA 2000 per tal de millorar el paisatge mosaic.
9. Facilitar els espais de debat per parlar i obrir els conceptes de producció ECO, sostenible.
10. Obrir la condició del reglament per a poder fer eco i convencional en la mateixa explotació, és un aspecte clau per que els pagesos comencin a posar-se ne PE.
11. Fer unes jornades per part GENERALITAT per informar als pagesos de les condicions i normatives de producció ecològica d'arròs.
12. Incrementar les ajudes de l'administració pels joves agricultors.
13. La manca d'assessorament tècnic als agricultors (assessors Gestió Integrada de Plagues) s'hauria de resoldre, destinant recursos econòmics i humans per posar en valor la figura de l'assessor. Que avui en dia l'assessorament es realitza en els punts de venda de productes i creiem que hauria de ser una figura més imparcial i amb la formació tècnica específica necessària.
14. Ordenació dels herbicides d'origen no químic (VINAGRE, ÀCID PELARGONIC). HERBICIDA no està contemplat en el reglament ECO, és un problema de concepte, per que el vinagre no és de síntesi química però conceptualment està categoritzat al mateix nivell que un glifosat. S'hauria de canviar la normativa, per tal de poder aplicar productes (no químics) que ajudin a controlar les males herbes.

BLOC II_ Indústria-comerç-consumidor

- 15) Flexibilitzar a la DOP per que el distribuïdor tingui més facilitats per comercialitzar el producte final.

16) Que l'administració treballi de cara al consumidor, tenim mancances molt fortes. Que faci accions per educar al consumidor. El consumidor no es veu responsable de pagar el sobre cost del producte. Canviar la perspectiva del consumidor. LA CLAU ESTA EN EL CONSUMIDOR. Campanyes per valorar aquests productes.

17) Posar més en valor l'arròs en general.

18) Hi ha problema de la conservació dels productors ECO. Com conservar el producte sense molturar per que hi hagi STOCK per tot l'any. Investigar pel tractament de llavor amb productes autoritzats que ajudin a la conservació de l'arròs en POST-collita.

BLOC III_Recerca i educació

19) Impulsar l'interès dels joves per les ciències agràries. Reforçar les carreres, cursos i CFGS. Engrescar al jovent en un sector imprescindible per la societat, com és la producció d'aliments de primera necessitat.

20) Millorar la consciència de la societat en general dels beneficis i importància de la PE, amb més comunicació i campanyes de sensibilització

21) L' Escola Capacitació Agrària d'Amposta no té formació específica en arròs. Que l'escola incorpori el cultiu de l'arròs dintre del seu pla d'estudis. Incloure la perspectiva del coneixement actual sobre la PE del cultiu de l'arròs.

22) Ajudar a la gent gran (pagesos) al procés de digitalització i de noves tecnologies. Amb un acompanyament REAL i facilitar tota la burocràcia que avui en dia es realitza telemàticament. Per exemple, des de L' Escola Capacitació Agrària d'Amposta

23) Incrementar la partida econòmica destinada a la investigació aplicada (I+D) en producció ecològica d'arròs

24) Les línies d'investigació (I+D) en matèria de recerca haurien d'estar dirigides a: (control de males herbes, varietats i malalties fúngiques, nutrició i millorar varietal)

25) Donar suport tècnic a l'elaboració d'una guia / manual de producció ECO al Delta per que els pagesos que vulguin passar del sistema convencional a l'ECO, sàpiguen com fer-ho.

26) Aprofundir la investigació (I+D) dels processos i interaccions en l'ecosistema de l'arrossar.

27) Destinar recursos a la investigació (I+D), per millorar les produccions d'arròs ECO. I que siguin més competitives i no hi hagin tantes diferències entre les produccions d'agricultura convencional.

28) Es proposa un cofinançament destinat a recerca aplicada (I+D) per producció ecològica d'arròs, on la Generalitat posi 1€ per cada 1€ que destini el sector arrosser de Catalunya a la investigació (I+D).

Aquest finançament aniria destinat a obrir línies estratègiques del maneig del cultiu ecològic de l'arròs, que podria desenvolupar tant centres de recerca públics com privats.

Considerem la sessió autogestionada un cas d'èxit ja que a la sala es van reunir les entitats i empreses que representen al sector arrosser de Catalunya, a excepció de les entitats que representaven la zona arrossera de Pals (Girona), que malauradament no van assistir tot i estar convidats.

L'actitud dels assistents va ser participativa, dinàmica i tothom va tenir temps de plantejar propostes de forma constructiva i endreçada. Volem agrair l'interès i l'assistència del públic.

Ens agradaria que el Grup motor del Procés participatiu consideri les propostes plantejades pel sector del territori i valori les accions proposades per incloure-les dintre del Pla d'Acció pel Desenvolupament de la Producció Ecològica de Catalunya.

*Creiem que el II Congrés de Producció Agroalimentària, que es celebrarà el proper 19 de Maig de 2022 a Vic, és una oportunitat per mostrar aquesta sessió autogestionada i les **28 propostes** que han sortit entre tots els agents implicats en la cadena de valor, per tal de donar un impuls real a la producció ecològica d'arròs a Catalunya i també per fer més sostenibles les explotacions d'arròs convencional, perquè no?. En aquest sentit, valorar la possibilitat de realitzar una acció concreta dintre de la programació del Congrés.*